

Til: Dato: 20. desember 2023
Fra: Regionalpolitisk avdeling Saksnr.: 23/6222
Kopi: Saksbehandler: Sigurd Siem

Høringsnotat - ny forskrift om tilskuddsordninger til omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer

Kommunal- og distriktsdepartementet viser til opprettelsen av ny post 65 kap. 554 under programkategori 13.50 på statsbudsjettet. Forskriften som sendes på høring regulerer følgende ordninger under post 65 Omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer:

- b) Tilskudd til kommuner med langvarig nedgang i befolkning og sysselsetting av særlig omfattende grad. Mål for ordningen er økt attraktivitet for bosetting og næringsliv og å styrke kommunenes kapasitet til å håndtere situasjonen.
- c) Tilskudd til omstilling i kommuner eller regioner med vesentlig fall i sysselsettinga over relativt kort tid. Mål for ordningen er å styrke næringsgrunnlaget og bidra til etablering av nye arbeidsplasser i kommuner eller regioner som opplever vesentlig nedgang i sysselsettingen over relativt kort tid.

For ordningen omtalt i statsbudsjettet som a) Bistand og veiledning til distriktskommuner skal fylkeskommunen bistå kommunene, men ikke gjøre enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Ordningen behøver derfor ikke forskrift, de statlige føringene blir gitt i form av retningslinjer som ligger ved oppdragsbrevet til fylkeskommunene.

Forskriften er en videre regulering av de rammene Stortinget gir i sitt budsjettvedtak. Det kan videre etableres flere tilskuddsordninger, innenfor rammene av denne forskriften. Dersom det etableres en tilskuddsordning som innebærer plikter og rettigheter, må det utarbeides en egen forskrift for dette, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav c og a, jf. kap. VII.

Endringer i forskriften

Departementet har i arbeidet med å utforme bestemmelser for den nye posten, tatt

utgangspunkt i *Forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler*¹. Ny forskrift er utarbeidet i dialog med et utvalg fylkeskommuner. Tilbakemeldingen var at dagens regelverk fungerte etter hensikten.

Med dette som utgangspunkt, foreslår departementet i all hovedsak mindre innholdsmessige endringer av dagens forskrift. Disse er kommentert under, for de bestemmelsene det gjelder. For opprinnelig begrunnelse for innhold viser vi til høringsbrev og -notat for gammel forskrift.²

Når det gjelder oppbygging foreslås en noe justert struktur. Særbestemmelsene til den enkelte ordning er flyttet frem, slik at disse kommer etter formålet men før fellesbestemmelsene. Innenfor de enkelte kapiteler har noen paragrafer endret plassering. Dette er gjort for å strukturere bestemmelsene kronologisk, og endrer ikke innholdet.

§ 1. Formål

§ 1a. Tilskudd til kommuner med langvarig nedgang i befolkning og sysselsetting av særlig omfattende grad

Bestemmelsen er ny og reflekterer formålet med ny ordning som beskrevet i statsbudsjettet under programkategori 13.50, kap. 553, post 65. Det samme gjelder for

§ 1b. Tilskudd til omstilling i kommuner eller regioner med vesentlig fall i sysselsettingen over relativ kort tid.

Tidligere § 1a og §1b refererer til gamle ordninger som det ikke bevilges midler til i dag. Eventuelle gjenstående midler vil fremdeles kunne forvaltes etter gammel forskrift.

Departementet foreslår å fjerne tidligere **§ 2 Geografisk virkeområde**. Ny forskrift har ingen geografisk begrensning. Ordningene har tildelingskriterier som gir føringer for bruken av midler.

Kapittel II. Særregler for tilskudd til kommuner med langvarig nedgang i befolkning og sysselsetting av særlig omfattende grad , jf. § 1a

Kapittelet inneholder §§ 2 og 3. Dette er bestemmelsene for den nye ordningen som er opprettet under posten og er en ren forskriftsfesting av vedtaket gjort i budsjettet.

§ 10. Hva det kan og ikke kan tildeles tilskudd til

¹ FOR 2013-12-11-1574 Forskrift om Kommunal- og moderniseringsdepartementets distrikts- og regionalpolitiske tilskuddsposter forvaltet av fylkeskommunene (Forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler)

² <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/hoering---ny-forskrift-for-distrikts--og-reionalpolitiske-virkemidler-til-fylkeskommunene-over-kmds-budsjett/id2581993/>

Vi foreslår å endre hvor lenge et tilsagn kan gjelde fra 5 år til 6 år. Dette for at tilsagnet skal ha like lang gyldighet som et normalt omstillingsprogram.

§ 9.Krav til tilskuddsmottakers rapportering

Siste ledd er foreslått fjernet. Leddet referer til egne rapporteringsregler for tidligere *tilskudd til inkluderende og vekstkraftige lokalsamfunn i områder med særlige distriktsutfordringer* (§ 1a). Ordningen er ikke virksom lenger, og er derfor tatt ut av forskriften.

§ 15.Hvem som forvalter tilskuddspostene og deres fullmakter

Som for § 10 foreslår vi å endre tilsagnslengden fra 5 til 6 år.

Departementet foreslår videre å fjerne tidligere **§ 20. Spesielt om virkemiddelaktørene som forvaltere av tilskuddsmidler**. Paragrafen er en ren henvisning til regelverk som gjelder for virkemiddelaktørene. Vi antar at dette er godt kjent for de aktørene det gjelder, og foreslår å fjerne bestemmelsen av forenklingshensyn.

§ 18.Forvalteres etablering av tilskuddsordninger

Departementet foreslår å endre første ledd fra at forvaltere *skal* etablere forskrifter, til at forvalter *kan* etablere forskrifter. Det er flere mulige bruk av midlene som ikke er betinget av at man oppretter tilskuddsordninger. Slik departementet ser det vil derfor endringen kun medføre en stadfesting av det som er praksis i dag.